

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szerda 1910. november 16.

261 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.
Negyedévre . . . . . 6 kor.
Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az Adria szemei.

(Az Ug.) A tengerészeti költségvetés tárgyalása közben Lucich kapitány a haditengerészeti parancsnokának nevében válaszolt a magyar delegátusok megjegyzéseire. S e közben az „Adria két szemé”-ről, Triesztről és Fiuméről beszélt. E két szem segítségével figyelj —ugymond— a monarchia két állama a világforgalmat.

Ez a metafora nagyon kancsal. Mint amikor az ember az egyik szemével messzire lát, a másikkal pedig szinte a vakságig rövidlátó. Trieszt és Fiume az Adria e két kikötője, egymással összehasonlítva, nagyon fájdalmas érzéseket vált ki a magyar szívekből. S ha a haditengerészeti fejlesztésének az a reális rendeltetése, hogy a kereskedelmi tengerészetnek a kellő védelmet s a megfelelő terjeszkedést biztosítsa, az osztrák kvótának sokkal nagyobbak kellene lennie, mint amit a kiegyezési törvény megállapít.

Az osztrák kereskedelmi politikában Triesztnak elsőrangú szerepe van. Az osztrák kormányoknak mindig nagy gondjuk volt arra, hogy ezt a tengeri kikötőt világforgalmi jelentőségre emeljék. A bécs—trieszti vasutvonal roppant személy- és teherforgalma illusztrálja legjobban, mit jelent Trieszt Ausztriára nézve. S a nemrég megnyitott Tauern-vasut legfőbb rendeltetése volt Triesztet, Ausztria tengeri kikötőjét Bajorországhoz és Dél-Németországhoz közelebb hozni. Aki csak egyszer is járt Triesztben, egy hatalmas, folyton fejlődő világkikötő benyomását nyerte. Építkezései, berendezései, hajóforgalma, ha nem is vetekszik a legnagyobb német és angol kikötőkkel, de meglátszik, hogy egy messzelátó, nagyszabású kereskedelmi politika alkotása. Idegen hajók ezrei, a nagyok és legnagyobbak közül járnak ki-be a trieszti kikötőbe; az osztrák hajójáratok sokfélesége, jelentősége, szállítási arányai hatalmasan lüktető tengeri forgalomról tanuskodnak. Az osztrák kereskedelmi flotta messzi világrészekben hordja büszkén a kétféjű sast. Ezt a lobogót ismerik a hadihajókról a nagy oceánokon s e tekintetben a hadiflotta valóban támasza és fejlesztője az osztrák tengeri kereskedelemnek. De egyébként is Triesztbe koncentrálták az osztrákok a monarchia tengerészeti jelentőségét. Az arsenál, a hadikikötő, a nagy hajógyárak Trieszt fejlődésének, domináló pozíciójának s gazdasági prosperálásának hatalmas eszközei. A trieszti kikötő valóban szeme Ausztriának, amelylyel messze és nagy haszonnal figyelheti a világforgalmat.

Nagyon céprimáló érzést kelt, ha Triesztnak méreteivel hasonlítjuk össze Fiuméét. Pedig tömérdek pénz tőlünk bele az Adriába. Csakhogy az „Adria gyöngyé”-re gondoltunk mindig s nem az Adria szemére. Fiuménak, a kaczer corpus separatum-nak tömtük minden jóval a zsebét és gyomrát, hogy magunkhoz

édesgessük, de nem tudtuk a magyar kereskedelem oly tényezőjévé tenni, mely a világforgalomban számottevő szerepet szerzett volna Magyarországnak. Mesterségesen csináltuk, a mit csináltunk, inkább Fiume lokális érdekeit nézve, mint Magyarország külkereskedelmi politikáját. Vasuti összeköttetésünk szegényes, szinte hitvány a magyar kikötővel. S e miatt a szállítás a tengeren át nehézkes és drága. Szinte az mondhatnók, Fiume jelentősége csak a parti hajózásban merül ki, de világforgalmi értéke reánk nézve vajmi csekély. Próbáljuk a hajóvállalatokat szubvenciókkal új járatokra megnyerni, de ezek a járatok mindeddig, legalább nagyobb részük nem hozta meg a várt kereskedelmi fellendülést.

A fiumei kikötőbe ritkán ha téved egy-egy oceanjáró külföldi hajó, — a Cunardé kivételével, mely véreinket szállítja messze idegenbe. A mólók az év nagy részében kietlenül üresek, a szállító vállalatok évről-évre keservebben panaszkodnak s a kikötői élet tarkasága, zaja, élénksége és bizarrsága még nagyítóval sem fedezhető fel Fiumében. A berendezések, dacára annak, hogy tömérdek millióba kerülnek, aránylag primitívek; a terjeszkedésre és fejlődésre nincs terület, nincs messze átfogó terv. A tengeri kereskedelmet szolgáló vállalatok arra néznek, hogy kedvezmények, segélyek, támogatások révén valahogy szűkösen megéljenek, de sem erejük, sem kedvük és kitartásuk nincs, hogy a közérdeket szolgálják.

Sok ferdeségről, sok balfogásról, magánérdekeknek a közérdek elé való toakodásáról panaszkodnak azok a fiumei, akik látják a hiányokat s szeretnék, ha azokon segítenének. S a haditengerészeti részéről vajmi kevés szeretet és gondosság nyilatkozik meg Fiume iránt. Mindent Triesztnak s lehetőleg keveset és jelentéktelen Fiuménak. Triesztben nagy hajók épülnek, a haditengerészeti ott rendeli meg a nagy, milliókra menő szükségleteit; már készitik is ott a drága Dreadnoughtokat. De egyébiránt is a hajógyártás és felszerelés tekintetében szinte kizárólag dominál Trieszt. Ezzel szemben a hadihajók és felszerelések tekintetében Fiume eltörpül; sőt a magyar kereskedelmi hajók is majdnem kivétel nélkül mind idegen hajóépítő műhelyekből kerültek ki. Előttünk van az ország közállapotairól szóló 1909. évi jelentés, mely azt mondja, hogy a hosszujáratu hajók Angliában készülnek, a kis parthajózási gőzösök közül pedig 31 osztrák, 11 angol, 10 más külföldi kikötőben épült s csak mindössze három épült belföldön.

Nincs igaza Lucich kapitánynak, amikor a felső Adria két szemét emlegeti. Mert amit mi a világforgalomból Fiumén át látunk, oly kevés, hogy bizony nagyon drága pápaszemet kell orrunkra tennünk, hogy észrevegyünk valamit. Más iránynak és szellemnek kellene

felülkerekednie a monarchia intéző köreiben, hogy Fiume kiemelkedjék kicsinyes, lokális jelentőségéből. Csakhogy ahhoz az kellene, hogy egyformán meg is becsüljék az Adria mindkét szemét s ne táplálják bőven és egészségesen az egyiknek idegét, míg a másikat sorvadni engedik.

UJDONSÁGOK.

— **Felolvasás.** A Szabad Liceumban november huszonötödikén Betegh dr. állami főállatorvos érdekes felolvasást fog tartani. Felolvasásán a fertőző betegségeket fogja ismertetni a legújabb vizsgálatok alapján.

— **Áthelyezés.** Az államvasutak zágrábi üzletvezetősége Török Gábor fiumei raktárfőnök-helyettesét Kaposvárra helyezte át. A helyettes-főnöki állás végleges betöltésére vonatkozólag intézkedés eddig nem történt, mégis a tisztilétszámban beállott hiány pótlására Schrenk József kaproncai hivatalnokot helyezték ide. A tiz év óta itt szolgáló Török váratlan elhelyezése a vasuti hivatalnok karban nagy sajnálkozást kelt. Szintugy a közönség körében is.

— **Óriási sirokkó.** Ma éjjel óriási sirokkó dühöngött, amely nemcsak a tengeren, de az egész tengerparton nagy károkat okozott. A Baross-hullámgáton levő világító a vihar miatt erősen megrongálódott. Az ugyancsak ott horgonyzó „Ruggero de Flores” nevű hajó kötelei pedig elszakadtak s a nagy erejű sirokkó elsodorta a hajót, amelyet csak nagynehezen lehetett biztonságba helyezni. A Mária Terézia hullámgát végén levő világító-toronyban őrszolgálatot teljesítő Marinich révkalauz a csapkodó hullámok és a minduntalan feldöntéssel fenyegető szél miatt komoly életveszelemben forgott. Vészjelzéseire a tengerészeti hatóság „Vontató” gőzöse éjjeli egy órakor segítségére indult, de a gőzös nem közelíthette meg a hullámgátat, mert attól lehetett tartani, hogy a felbőszült hullámok odacsapják. A „Vontató” tehát felhagyott a kísérlettel és visszajött a kikötőbe.

A révhatóság erre elrendelte, hogy hat révkalauz egy hajómester vezetése alatt mentőeszközökkel felszerelve csónakon evezzen a veszélyben forgó révkalauz segélyére. Nagy erőfeszítéssel és elszántsággal sikerült elérni a hullámgátat, mire Marinich révkalauzot megmentették és behozták a kikötőbe.

A vihar nagy károkat okozott a pályaudvar területén is. A hullámok a brajdica parton egész az alagutig feltépték és összegörbítették a parti vágányokat és a roncsokat telehordták közömmökkel és törmelékekkel. Helyenként a hullámgát is fel van szakítva. A vihar a Baross-mólón két vasuti kocsit felfordított, egyet pedig a vágányok közül kilökött, azonkívül a brajdica feltöltési vállalat építő irodájának téglafalait is betörte; a Mária Terézia-hullámgáton pedig a daruvágány építéséhez összegyűjtött építő anyagot sodorta a tengerbe,

mig a munkában levő beton mellvéd falat erősen megrongálta. A vágányok helyreállításán száz munkás dolgozik.

— **Olasz drámai előadások.** Ferruccio Caravaglia olasz drámai társulata szombaton, november tizenkilencedikén kezdi meg előadásait a Teatro Comunaleban. A vendég szereplés alkalmából a következő darabok kerülnek előadásra: Shakespeare „Lear király”, Hauptmann G. „Szodoma vége”, Giacometti „Morte civile”, Rovetta „Az excellenciás papa”, Moliere „Asszonyok iskolája” (új), Fabre „La vita publica” (új), Decroisset „La sfumatura”, Zamaors „I buffoni”, De Fiers—Caillanet „Buridán szamara” (új), Capus A. „L'angelo” (új), Sudermann „Pietra fa le pietre”, Antona—Traversi „Una moglie onesta” (új), Moschino „Tristan és Isolda” (új) és Hauptmann „Heuschel fuvarosa” (új). Bérletjegyek a tíz előadásra: Belépőjegy 9 k, ülőhely az első három sorban belépőjeggyel 22, a többi sorban 20 k, földszinti páholy belépőjegy nélkül 60 k. Főemeleti és I. rendű páholy belépőjegy nélkül 90 k, másodrendű páholy belépőjegy nélkül 48 k. Bérletjegyek öt előadásra is kaphatók. Jegyek az egyes előadásokra: Belépőjegy kor. 1.20, ülőhely az első három sorban kor. 1.60, a többi sorban kor. 1.20, földszinti páholy 8 k, főemeleti és I. rendű páholy 12 k, másodrendű páholy 8 kor.

— **Panasz a villamos ellen.** A közönség körében állandó a panasz, hogy a villamos kocsik rendszertelenül közlekednek. Az elégedetlenséget az is növeli, hogy az utóbbi időben rendkívül gyakran fordul elő üzemzavar, amely miatt a forgalom olykor fél, sőt háromnegyed órára is megakad. Különösen panaszokodnak azok a tisztviselők, akik távolabb fekvő lakásukról villanyoson utaznak hivatalukba s napirenden van, hogy a hivatalos órákat lekésik. Megtörténik az is, hogy az utasok nem győzik bevárni a kitérő állomásokon a szembejövő villamos kocsik megérkezését s megváltott jegyüket eldobva, gyalog folytatják utjukat. A villamos mizériákra jellemző, hogy kocsi soha nincs akkor, amikor kellene és tulás nélkül elmondhatni, hogy sokszor gyalog is korábban el lehet jutni a város valamelyik részére, mint villanyossal. Mindezeket a szomorúan ismert valóságokat azért moddjuk el, mert az osztrák határ felé vezető uton levő ipartelepek és irodák tisztviselői komoly lépésre határozták el magukat.

A rendetlen közlekedés elsősorban ezeket a tisztviselőket érinti kellemetlenül, mert ők teszik naponként négyszer a leghosszabb utat s ők szenvedik el a rossz közlekedés minden bosszuságát. Túrtek, panaszokodtak, majd kiabáltak a mizériák miatt állandóan felingerelt tisztviselők, de eredménytelenül. A villamosok ezután is rendetlenül közlekedtek. Most azután végső megtorlásul a bojkottra gondoltak. A bojkott-mozgalom eredménnyel kecsegtet, mert eddig a kivándorlási iroda mintegy negyven tisztviselője határozta el, hogy a viszonyok javulásáig villamos kocsit nem vesz igénybe. Hasonló mozgalomról számolhatunk be a rizsgyár tisztviselőkaránál is. Felette kívánatos volna, ha a vezetőség mielőbb gondoskodna olyan közlekedésről, mely a publikum igényének megfelel.

— **Lezuhant a hajófenéke.** A Baross-kikötő susáki oldalán horgonyzó „Ebro” angol gőzösön tegnap délután súlyos baleset történt. Kállai Ferenc negyvenkét éves kikötő munkás munkája közben a hajó egyik belső folyosóján elszedült és lezuhant, az alatt fekvő hajófenékre. Munkástársai rémülten siettek segítségére, majd az első segítség nyújtása után beszállították a kórházba. Az inspekción orvos megállapította, hogy súlyos külső zúzódást és valószínűleg belső sérüléseket szenvedett.

— **Hajón hagyott ingóságok.** A Magyar-Horvát hajóstársaság igazgatósága a hajón talált tárgyakat ma a rendőrségre küldte át. A rendőrség az utasoktól elhagyott kisebb-nagyobb értékű ingóságokat egy évig megőrzi és ezután is felhívja az érdekelteket, hogy igazolás mellett tulajdonaikat vegyék át.

— **Vakmerő tolvajok.** Pualetich Ardrás fiumei kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy az üzlethelyisége elől zöld kézikocsiját ellopták. A kereskedő kára negyven korona. A rendőrség keresi az ismeretlen tetteseket.

— **A haditengerészet is támadja a vaskartelt.** „Az Est” írja: Az osztrák delegáció tengerészeti bizottságában tudvalevőleg úgy nyilatkozott Montecuccoli tengerészeti főparancsnok a vaskartelről, hogy az túl magas áron szállít a hadvezetésnek. A bizottság ezért ankétet rendezett és meghívta erre a nagyobb osztrák vasművek igazgatóit is. Ezek természetesen úgy nyilatkoztak, hogy a vaskartel árai nem nagyobbak a külföldi gyárak árainál. A tengerészeti vezetőség azonban — mint bécsi tudósítónk jelenti — nem hagyja ennyiben a dolgot. Gróf Montecuccoli az osztrák delegáció plenáris ülésén újból foglalkozni akar a vaskartel ügyével és adatokkal készül bizonyítani, hogy a vaskartel túl magas áron szállít a haditengerészetnek.

— **Új törvényszéki tolmács.** A fiumei törvényszék Pázmány Jenő dr. itteni ügyvédet magyar tolmácsnak nevezte ki, egyúttal megbizta az olasz-magyar fordítói teendőkkel is.

— **Elfogott sikkasztó.** A fiumei rendőrség megkeresésére Cormonsban letartóztattak egy Aliotta Santo nevű egyént, aki egy itteni gyümölcskereskedőtől 1500 koronát elsikkasztott s azután megszökött. Aliottát Görzbe szállították az ottani törvényszék rendelkezése folytán.

— **Elütötte a mozdony.** A Deltán tegnapelőtt könnyen végzetessé válható baleset történt. Inich Miklós negyven éves fiumei illetőségű munkást az egyik tolatómozdony felülte. Szerencséjére a munkás a sineken kívül esett a földre, úgy hogy kisebb zúzódásokon kívül egyéb bajt nem szenvedett.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnap, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Praga” osztrák gőzös Konstantinápolyba 200 tonna cukorral, 60 tonna rizszel, 20 tonna cementtel és 50 láda üvegáruval. „Marianne” osztrák gőzös Philadelphiába 2900 tonna magnezittel. „Arion” angol gőzös Laurionba üresen.

— **Parafint loptak.** Az államvasutak tulajdonát képező 49. számú raktárból ma éjjel három csavargó mintegy ötven korona értékű parafint loptak. Mikor a súlyos zsákot ki akarták hozni a pályaudvar területéről, a rendőrök észrevették a tolvajokat s üldözőbe vették őket. Rövid hajsza után sikerült is Jakolics János negyvenöt éves pisarovinai, Baldo Ágost harminc éves velencei helynélküli kocsisokat és Knezevics János huszonnyolc éves lovinaci csavargót elfogni. A tolvajokat a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket. A rendőrség a parafint a vasútra szállította, az iratokat pedig áttette a járásbirósághoz.

— **Élelmiszerdrágulás és munkabéremelkedés viszonyai Amerikában.** Az Egyesült-Államokban az élelmiszerek ára rohamosan emelkedik. 1890-től 1907-ig az emelkedés 17.8 százalékosat tesz ki. Érdekes ezzel szemben megfigyelni, mily mértékben változtak ugyanabban az időtartamban a munkabérek és milyen változást szenvedett a munkaidő és a foglalkoztatott munkások száma. Kiténik ugyanis, hogy a bérek magassága még gyorsabban emelkedett, mint az élelmiszerek ára. Az emelkedése részben kiegyenlítésre talál a munkaórák számának leszállítása által. A munkaórák száma hetenkint 5.7 százalékkal csökkent. Az alkalmazott munkások száma hatalmasan megnőtt, a szaporodás 52.3 százalékos, tehát több, mint felényi. Érdekes, hogy ellentétben a mi viszonyainkkal, ahol ez nem mindig szabály, nemcsak a kiskereskedelem árai nőttek, hanem ezzel arányban mindig nőttek a nagykereskedelem árai is. Az élelmiszerek ára évszakok szerint is változik. Nyáron átlag 1.6—1.0 százalékkal olcsóbb az étel, mint télen. Majdnem minden tápszer ára emelkedett. A kenyér ára 4.2 százalékkal, a vajé 28.6 százalékkal, a tojás ára 36.9 százalékkal, a tej ára 16.2 százalékkal, disznósír ára 36.7 százalékkal, friss disznóhús ára 46.9 százalékkal, a szalonna ára 64.2 százalékkal emelkedett, a burgonya ára is 10.3 százalékkal emelkedett. Csak néhány élvezeti cikk, mint a kávé 9.9 százalékkal és a cukor 16 százalékkal lett olcsóbb. Majdnem mindenütt az Egyesült-Államokban a munkás ház-

tartásában sokkal többet költenek táplálkozás céljaira, mint nálunk, annak dacára, hogy a legtöbb élelmicikk, így pl. a hus ott lényegesen olcsóbb mint nálunk. Az árak ott is emelkednek. De nem abban a szomorú arányban, mint nálunk.

— **A „Világ.”** A Budapesten megjelenő „Világ” című politikai napilap, mely tudvalevőleg a legradikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s a magyar szabadkőműves-ség szócsöve: miközben az általános választójogért, a felekezeti közoktatásért s a szekularizációért vívja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékot adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ” t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10-én az előfizetői között kisorsolni, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknek azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ” utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ”-nál beválthatják azt. Ez nem sorsjáték, mert a Világ” tulajdonképpen tetszése szerint oszt-b „atná ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra hizza a nyerők megállapítását. Azok a cégek, amelyeknél vásárolni lehet, a „Világ” minden számában fel vannak sorolva.

Távirat ◀▶ Telefon

Lukács tárgyalásai.

BÉCS, nov. 15. Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt egy órán át tanácskozott Héderváry miniszterelnökkel, azután az osztrák pénzügyminiszteriumhoz hajtatott, hogy ott, miután a szakreferensek a készfizetések megkezdése ügyében folytatott tanácskozásait befejezték, Bilinsky osztrák pénzügyminiszterrel értekeztek. Illetékes helyen kijelentik, hogy Lukács királyi kihallgatása jelenlegi bécsi tartózkodása alkalmával nincs tervbe véve.

Héderváry és Bienert.

BÉCS, nov. 15. Héderváry miniszterelnök ma délelőtt a magyar házban egy óra hosszat tárgyalta Bienert báró osztrák miniszterelnökkel, azután Tomasics horvát bán látogatását fogadta, akivel hosszasan értekezett.

Petició Lengyel Zoltán mandátuma ellen.

BUDAPEST, nov. 16. A képviselőválasztások alkalmával csak nehezen választották meg Lengyel Zoltánt, aki Teleki Arvéd gróf Justh-párti ellenében hatvanhárom szóval győzött. A Teleki-párt megpeticionálta a mandátumot és kérte, hogy a nagymérvű vesztegetések miatt a Kuria semmisítse meg a választást. A Kuria ma kezdte az ügyet tárgyalni és a tárgyalás során Lengyel védője, Fekete Károly dr. ellenpetíciót nyújtott be. A kétszázhusz oldalas hatalmas kérvény, amely nagy terjedelménél fogva méltán kelt feltűnést, részletesen foglalkozik a Telekyre esett összes szavazatokkal. A tárgyalás több napig fog tartani.

Richter megtarja mandátumát.

BUDAPEST, nov. 15. Rudnay beszercebányai püspök felszólította Richter János munkapárti pap-képviselőt, hogy november tizedikéig határozzon, vajjon a plébániát vagy a mandátumot tartja-e meg. Richter erre december tizenötödikéig halasztást kért, amit a püspök megtagadott. A képviselő ezután Bécsbe utazott, hogy ott a munkapárt vezérével tárgyaljon. Ennek eredményeként Richter a mandátumot tartja meg, a plébániát pedig otthagyja.

A bécsi Lunapark lángokban áll.

BÉCS, nov. 15. A Lunapark kigyuladt és lángokban áll.

Tréfából gyilkolt.

GYULA, nov. 15. A törvényszék esküdt-bírósa rendkívül érdekes bűnpörben tartott tegnap tárgyalást, amely a késő éjjeli órákig tartott. Szilveszter éjjelén az utcán találkoztak Patai József és Szatmári Antal békésgyulai lakosok. Patai tréfából azzal fenyegette meg Szatmárit, hogy rá, mire Szatmári nevetve biztatta, hogy csak löjje rá. Patai abban a hiszemben, hogy revolverében vaktöltés van, elsütötte fegyverét, amelynek golyója Szatmári koponyáját szétrombolta. Az éjjeli órákban hozott verdiki alapján Patait három évi fogházra ítélték.

A szerb kereskedelmi szerződés.

BELGRÁD, nov. 13. A skupstina tegnapi ülésén a napirend megállapítása alkalmából Nikolics elnök javasolja, hogy ötödik pont gyanánt az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést tüzzék kitérőre. Trifkovic ó-radikális rámutat azon körülményre, hogy az 1908. évi kereskedelmi szerződés, dacára hogy a skupstina már elfogadta volt, egyáltalában nem lett az osztrák és magyar parlamentben előterjesztve. Ebből az okból kívánatos lenne az új kereskedelmi szerződésnek Ausztria-Magyarország által való elfogadását bevárni. Protics Sztoján pénzügyminiszter kijelenti, hogy az aggodalmak alaptalanok, mert az új szerződés a király szankcióját előbb nem fogja megnyerni és előbb nem fog érvényre lépni, mielőtt az osztrák és magyar parlament is elfogadná. A skupstina ezután elfogadta Nikolics elnök javaslatát.

A megszökött Tolstoj.

VARSÓ, nov. 15. Tolstoj, a világhírű orosz író, aki a minap Jasnaja-Poljanán levő házából a kalugai kormányzóság területén levő Schiamardinsky apáca kolostorba szökött, feleségéhez intézett levelében a következőket írja:

Ne kutassatok, hagyjatok békén. Szükségét érzem a pihenésnek a lármás élet után. Vissza akarok vonulni a sok kellemetlen látogató elől, szabadulni szeretnék a kunyorálókától, a kinematográf és grammofon üzleti vállalkozók zakatásai elől, akik örökösen ostromolják Jasnaja-Poljanát és megmérgezték életemet. Pihennem kell, szüksége van a pihenésre lelkemnek és bűnös testemnek, amely nyolcvankét év keserves kinszenvedéseit állta ki. Szegénységben akarom befejezni nyomoruságos életemet.

PÉTERVÁR, nov. 15. Tolstoj a schiamardinski női zárdában akar maradni végképpen. Félt, hogy a beteges aggastyán nem fogja sokáig bírni a kolostori élet ridegségét.

Jasnaja-Poljanában nagy a felfordulás. Öreg parasztok beszélnek, hogy Tolstoj már régen mondta nekik s legutóbb is hallották tőle, hogy megundorodott a világi élet fényűzésétől. A jasnaja-poljanai házban azt hiszik, hogy Tolstoj elméje elborult és a kolostorban az axkommunikációért akar vezekelni. Egy hírlapíró, a Slovo munkatársa ledezte fel Tolstoj nyomát s így ő kapja meg az 5000 rubelt, amelyet a család kifizetett annak, aki Tolstoj nyomára vezet. Tolstoj nagyon ingerült lett, mikor megtudta, hogy titkát elárulták. Haragosan mondta, hogy semmi áron nem megy vissza Jasnaja-Poljanába. Tolstoj ágyban fekvő beteg.

Olaszország és monarkiánk.

RÓMA, nov. 15. Az Aehrenthal és San Giuliano között Viktor Emánuel király születésnapja alkalmából történt táviratváltást kommentálva a Tribuna hangsúlyozza, hogy az olasz népre nem fogja hatását téveszteni az ebben is megnyilvánuló törekvés, amely arra irányul, hogy az Ausztria-Magyarország és Olaszország közti szívélyes viszony gondolatát népszerűvé tegye.

Nagy lopás a belga nemzeti banknál.

BRÜSSZEL, nov. 15. Az itteni nemzeti bankból 175,000 franknyi összeget loptak el. Három tolvajt letartóztattak.

Tolstoj nagybeteg.

TULA, nov. 15. Tolstoj Leo gróf utközben megbetegedett s orvosa és Alexandra leánya kíséretében utját megszakítva Astepovoban kiszállott. Jelenleg negyven fokos lázban az állomási épület egyik szobájában fekszik.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

6816/910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A sv. jelenai kikötőben végzendő kotrási munkálatokra a m. kir. tengerészeti hatóság 1910. évi november hó 26-án déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A vonatkozó ajánlatok az ajánlati előmért-költségvetéssel „Ajánlat a sv. jelenai kikötőben végzendő kotrási munkálatokra” jelzéssel ellátott, lepecsételt sértetlen borítékban a kitűzött napon délelőtt 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; későbbben beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántépénznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban lévő munkára vonatkozó terv, a kötendő szerződés és ennek kiegészítő részét képező feltételek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati előmért-költségvetési minta a hatóság segédhivatalánál 1 korona 20 fillérért vagy megfelelő értékű levélbélyegek beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi november hó 6-án.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

*) E rovatban közöltékért a beküldő felelős A szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen atyánk

Mattersdorfer Antal

elhunyta alkalmából résztvevő sorakkal, látogatásaikkal, a temetésen való megjelenésükkel vagy egyéb uton igyekeztek fájdalmunkat enyhíteni, ez uton mondunk szívből jövő, mélyen átértett köszönetet.

Fiume, 1910. november 14-én.

A gyászbaborult
Mattersdorfer család.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,
Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz,
Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél
Via Lodovico Kossuth.
Arjegyzék ingyen.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „
Egy óra . . . . . 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!!

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

A TENGERPART

egyes példányai kaphatók a

Globus hírlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini.

A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante
A m. kir. dohánygyárodésében, Piazza Elizabetta.

Racki N. fűszer és dohánygyárodésében, a pályaudvarral szemben.

Capudi Romualdo likőrüzletében, Deka Corso.

Acsay J. dohánygyárodésében, Deak Corso 30.

Barbieri Edmea dohánygyárodésében, Via Alessandrina 3.

Barbis-féle trafikban, Via Adamich.

Studel Mária kapu alatti újságárusító fülkéjében, Via Governo (Corso).

Trbojevic G. papirkereskedésében, Via del Molo.

Grbich Pasqualina dohánygyárodésében, Via del Fosso.

Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina.

Corenich Francesca papirkereskedésében, Via Germania 46 és

kiadóhivatalunkban, Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Fiatalember keres jobb családnál

butorozott szobát

teljes ellátással együtt. Szíves ajánlatok az ár megjelölésével együtt „A. B. 10” jelige alatt kéretnek.

A Tengerpart

telefonszáma

229

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jó hírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS:
ifjú BUDAI KÁROLY

„OLLA“
bebizonyítha-
tólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.
VÁLOGATOTT MINTA-
GYŰJTEMÉNY TUCATJA
K. 5.—
„Olla“-t több mint 2000
orvos mint a legmegbíz-
hatóbbat ajánlja.
Kapható Fiumében: a Prodám,
Catti, Mizzan és Budak-féle
gyógyszertárakban, továbbá F.lli
Pavacic, Benco Ernő, és Papp
Rudolf drogeriájában. Erd. árjegy-
zék ingyen az „OLLA“ Gummi köz-
ponttól Wien II, 297 Praterstr. 57.

➔ Telefon 474. szám. ➔

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai
kor igényeinek megfelelően berendezett **fűszer
és csemege üzletet** nyitottam. Minden törek-
vésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a
legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban rés-
zesítem. Raktáromon mindenkor friss és el-
sőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok,
konzervek, friss töltésű ásványvizek igen elő-
nyös áron kaphatók. :-:
Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss
kenyeret is raktárou tartok az első fiumei ke-
nyérgyár gyártmányaiból. :-:
Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege
kereskedő. :-:

Borszöki

GYÖGY-ÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume Telefon 944. szám.

Fiumei Ör- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. II-10

- Elvállal mindennemű felügyeletet
- és pedig: villák, hajók, raktárak,
- telkek gyárak és mindennemű
- szabadon fekvő áru őrzését a
- :: legelőnyösebb feltételek mellet. ::

BROTT LAJOS

vegytisztító és ruhajavitó intézet

Fiume, Vicolo della Germania I. sz.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát
finom gypajuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

A leggazdaságosabb, állandó meleget
tartó, kítűnő kályha a

Meteor

kályha

kőszén és kokszfű-
tésre berendezve.

Egyedüli és kizárólagos
raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume, Vicolo dell' Ospedale.

FLORIÁN KÁVÉHAZ VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.
Kítűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrászsüte-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
szálló mellett. !!

Kítűnő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által látó-
gatva, egy pernyi távolság a
Márkus-tértől.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni
"MERCUR"

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpon-
tosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készül-
nek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány
szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műin-
tézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a "MERCUR" könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

"A TENGERPART"

— telefonszáma —

229

Ha előfizetni akar, vagy
hirdetni valója van
hivja fel ezt a számot

229

QUADRI KÁVÉHAZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, czukrászdai
frissítő italok, likörök és finom
borok.

A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás
(manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations
massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltá-
volítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában
is elvégeztetnek.

Via Governo 2, II. em.

Telefon 41-88.

GREDELJ J. sapkás

Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányu, civil-, egyenruha- és
vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

AURORA kávéház

Velence Szt. Márktér

Kítűnő fagyalt, tea kávé, cso-
koládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

A Tengerpart

kiadóhivatala és
szerkesztősége
a Vicolo dell' Ospedaleban
levő Wurzer ház I. emele-
tén van.